

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان گیلان

مرکز آموزشی، درمانی و پژوهشی رازی رشت

اکسیژن درمانی چیست؟

تهیه و تنظیم: سوپروایزر آموزش سلامت

سال ۱۴۰۰

تمام وسایل الکتریکی که در اتاق تجویز اکسیژن استفاده می شود را از نظر سائیدگی سیمها و احتمال تولید جرقه بررسی کنید.

از قرار دادن فرش پوشاک و وسایل منزل روی لوله اکسیژن به دلیل احتمال نشت اکسیژن خودداری نمایید.
در صورت توان بیمار او را تشویق به قدم زدن نمایید.

با آرزوی سلامتی برای شما

آدرس: رشت، خیابان سردار جنگل، مرکز آموزشی درمانی رازی

تلفن: ۰۱۳۳۳۵۵۰۰۲۸ و ۰۱۳۳۳۵۴۱۰۰۱

آدرس سایت بیمارستان: www.gums.ac.ir/razi

منبع: وزارت بهداشت و درمان

کنوبیو مری ام هندبوک آموزش به بیمار ترجمه خدیجه نصیریانی و دیگران تهران نشر جامعه نگر سال ۱۳۹۱ ص ۷۶۶.

ماسک ونچوری: ماسکهای ونچوری به لوله بلندی به نام خرطومی متصل می شوند و در محل اتصال خرطومی به لوله اکسیژن قسمت رنگی ونچوری قرار می گیرد. روی هر رنگ از قطعه اصلی ونچوری میزان اکسیژنی که باید گذاشته شود و میزان اکسیژنی که در هر تنفس به بیمار منتقل خواهد شد نوشته شده است.

توجهات در اکسیژن درمانی:

کپسول اکسیژن را به حالت ایستاده قرار دهید.
برای جلوگیری از افتادن کپسول اکسیژن آن را با کمر بند محکم نمایید.
بدلیل خطر احتراق و آتش سوزی از قرار دادن وسایل داغ و آتش و از کشیدن سیگار در مجاورت کپسول اکسیژن خودداری نمایید.

اکسیژن درمانی چیست؟

اکسیژن درمانی یعنی رساندن اکسیژن به بافت‌های بدن جهت سوخت ساز. از اکسیژن درمانی جهت رفع کمبود اکسیژن با نظر پزشک معالج استفاده می‌شود.

استفاده نادرست از اکسیژن می‌تواند علاوه بر هدر رفتن منابع گران قیمت اکسیژن، نه تنها به بیمار کمکی نکند بلکه باعث صدمه به بیمار از طریق ارائه مقدار نامناسب و روش نادرست تجویز اکسیژن گردد. اکسیژن به عنوان یک دارو میزان مصرف معین، طریقه مصرف مشخص و عوارض مخصوص به خود را دارا می‌باشد.

ممکن است با انتخاب یک وسیله اکسیژن درمانی نامناسب، به جای کمک به بیمار به او ضرر برسانیم.

از عوارض اکسیژن درمانی میتوان به گلودرد، سرفه، تهوع، اضطراب درد قفسه سینه و، کرختی و ... اشاره نمود.

علائم هشداردهنده شامل تنفس کند سطحی نامنظم، سختی در نفس کشیدن یا کوتاهی تنفس که به اکسیژن جواب نمی‌دهد.

علائمی شامل بیقراری اضطراب خواب آلودگی یا دشواری جهت بیدار شدن، سردرد مداوم گیجی رنگ متمایل به آبی در لبها و ناخن‌ها انگشت دست باید به پرستار گزارش داده شود.

وسایل مختلفی برای تجویز اکسیژن وجود دارند و برای هر وسیله مقدار اکسیژنی که باید تجویز شود متفاوت است:

اکسیژن با سوند نازال یا لوله بینی تا حداکثر ۶ لیتر در دقیقه میتوان اکسیژن رسانی را انجام داد در صورتیکه جریان اکسیژن با سوند نازال بیش از ۶ لیتر باشد نه تنها میزان اکسیژن دریافتی بیمار به طور مناسب بالا نمی‌رود بلکه جریان بالای اکسیژن باعث آسیب به مخاط بینی می‌شود. لذا در صورتیکه اکسیژناسیون بیمار با سوند بینی به اندازه کافی افزایش نمی‌یابد باید به جای بالاتر بردن میزان جریان اکسیژن از روش دیگری برای اکسیژن درمانی استفاده شود. که طبق نظر پزشک انجام می‌گردد.

اکسیژن با ماسک ساده: برای اکسیژن درمانی با ماسک ساده جریان اکسیژن باید ۵ تا ۸ لیتر در دقیقه باشد. در صورتیکه ماسک اکسیژن با جریان کمتر از ۵ لیتر برای بیمار گذاشته شود باعث مشکلات شدید تنفسی در بیمار بخصوص بیماران مزمن انسدادی ریه COPD می‌گردد. **لذا استفاده از ماسک ساده در بیماران COPD ممنوع است.**

ماسک با رزرو بگ: یا ماسک با کیسه ذخیره اکسیژن

شدت جریان اکسیژن در ماسک با رزرو بگ باید در حدی بالا برده شود که کیسه ذخیره کاملاً باد شده و در هر تنفس کمتر از یک سوم حجم کیسه خالی شود.

